

RESSENYES

Mo NEWMAN
Mark NEWMAN (ED.)

David H. J. Newman in Spain: 1937-38. David Henry James Newman's experience in the spanish civil war

[s.l.]: Mo & Mark Newman, 2012, 106 p.

Les publicacions a l'entorn de la Guerra Civil espanyola es compten per milers. I en continuaran sorgint. Directament o indirecta, el trasbals que van suposar aquells esdeveniments han generat a llarg del temps una indiscutible necessitat de deixar-ne constància, sigui en recerques històriques, relats de ficció, llibres de memòries o testimonis dels protagonistes. El mateix Centre d'Estudis Selvatans compta amb dues publicacions a l'entorn de la Guerra Civil, el primer i el tretzè número de la col·lecció Estudis i Textos, *La Guerra Civil a Santa Coloma de Farners* i *Història militar de la Guerra Civil a la comarca de la Selva*, d'Eugeni Caireta i de Pablo de la Fuente, respectivament.

Durant molts anys els protagonistes i testimonis directes han expressat abastament les seves vivències en multitud de

relats. Actualment la majoria d'ells ja ens han deixat i ara el que van apareixent són històries de vida, un gènere que es mou entre la reivindicació i la memòria i que beu bàsicament de les aportacions que en vida havien deixat els protagonistes. La correspondència des dels fronts de la guerra o els reculls orals o escrits posteriors són el moll d'aquests relats.

El llibre del matrimoni Mark i Maureen Newman s'insereix de ple en aquests treballs d'històries viscudes, tot i que en aquest cas incorpora nous elements. Hem de dir, d'entrada, que és un llibre del qual només se n'ha fet una edició particular, de molt pocs exemplars i on la llengua anglesa és l'única present.

L'obra s'inicia amb una introducció de Mark on exposa abastament les intencions. Es tracta de fer el que en diu una *storywritten* del seu pare, voluntari de les Brigades Internacionals a la Guerra Civil, durant la seva estada a l'Estat espanyol i a través de les cartes que anava remeten, principalment als seus pares, a la seva germana, a la seva promesa (i futura mare de Mark) i a altres destinataris. També, però, esmenta com tant ell com la seva dona es van començar a interessar per la trajectòria vital del seu ancestre i de com en van voler resseguir les passes sobre el terreny, circumstàncies totes ben recents.

Probablement la trajectòria de David Newman com a brigadista és similar a la de molts altres companys seus, però el seu cas ens és proper per dos motius. Primer perquè va ser un dels supervivents del vaixell *Ciutat de Barcelona* torpedinat a Malgrat de Mar el 30 de maig de 1937. Traslladat posteriorment a Albacete i Tarazona de la Mancha, seu de la base i centre d'entrenament del bri-

gadistes, es va incorporar al front d'Aragó la primavera del 38 seguint les passes de la XV Brigada i el Batalló Britànic fins a l'evacuació d'aquest front. Posteriorment es va estar a la Bisbal de Falset, base de les Brigades abans de la Batalla de l'Ebre. Una febre tifoide el fa anar a l'Hospital Clínic de Barcelona el 22 de juliol del 38 i al cap d'uns dies es trasllada a la Clínica Militar núm. 5 situada a Santa Coloma de Farners, hospital de convalescència situat a les Termes Orion. Evidentment és el segon motiu que apropa David Newman a la comarca de la Selva. Hi va restar fins al 24 de novembre, probablement una de les estades més llargues i des d'on va escriure nombroses cartes. Després es traslladarà cap a Ripoll i ja al desembre tornava a Anglaterra.

Es conserven, doncs, llargues cartes i postals escrites des del balneari, fotografies i també documentació dispersa, per exemple rebuts de proveïments en el quals David degué intervenir. Sense una traducció eficient ha estat impossible conèixer el contingut de les missives amb detall (és una tasca que queda per fer) però a grans trets hom hi observa des de la descripció de les coses més quotidianes, com ara què es menja o com són el llocs on està, per passar a fer comentaris de com evoluciona la guerra i com veu el món i la política, essent com era, en David, simpatitzant del comunisme.

«Espanya és un país molt bonic i aquí, a Catalunya, la bellesa del paisatge és una cosa que desafia la descripció», escriu a la seva promesa el mes de maig del 38, en una mostra de la impressió que rebien els soldats del lloc on havien anat a defensar la causa antifeixista.

El seu fill, Mark, a penes van conèixer en vida de David, que va morir ben jove, l'any 1961, a l'edat de 46 anys, notícies sobre l'estada del seu pare a la guerra espanyola. La seva mare li'n va parlar més endavant però

sense massa detalls. Potser es tracta d'una situació similar a la d'altres famílies, però el cas de Mark i de la Mo va canviar quan van començar a compilar les cartes que David havia anat trametent. La reivindicació i la memòria que citàvem ha surtat finalment. Fins al punt que ara fa dos anys van venir a resseguir l'itinerari militar i vital que David va fer per les nostres terres, viatge que ha repetit i que creiem que va tenir un moment cabdal el dissabte 30 de maig passat, entre les 2 i les 3 del migdia, a la platja de Malgrat, asseguts a la sorra homenatjant, tots sols, els brigadistes que 76 anys abans maldaven per salvar la vida. Això en un dia de pluja, vent i fred.

Aquest llibre, doncs, és un exercici de reivindicació i memòria d'un brigadista i dels brigadistes que per la causa de la República i l'antifeixisme van venir a lluitar desinteressadament ben a prop nostre, però també dels descendents que, admirats per aquesta circumstància, fan els esforços necessaris perquè en quedi testimoni i record.

Només s'hi troba a faltar una cronologia més precisa dels moviments militars i de l'estada de David a l'Estat espanyol, si és que se'n té un coneixement exacte. S'agraeix, però, l'exercici de contextualització que en columnes separades van inserint els editors. Acabem dient que en Mark és un excel·lent fotògraf i que la Mo realitza obres artístiques amb material tèxtil. Aquestes aptituds han propiciat una acurada edició gràfica de la publicació.

Joaquim Carreras Barnés

